

Rekenkamer

Jaarverslag 2019

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
2	SAMENSTELLING REKENKAMER BEL	3
3	ONDERZOEK IN 2019	3
4	EVALUATIE EN COMMUNICATIE	6
5	KWALITEITSDOCUMENT	7
6	JAARREKENING 2019	7
	BIJLAGE A: OVERIGE FUNCTIES LEDEN REKENKAMER BEL	8

1 Inleiding

De gemeenteraden van Blaricum, Eemnes en Laren hebben ieder hun eigen rekenkamerfunctie, maar elke raad benoemt hiertoe dezelfde personen. Daarmee geven zij gezamenlijk invulling aan de rekenkamerfunctie en ontstaat feitelijk één gezamenlijke rekenkamer. Deze is organisatorisch ondergebracht in de Stichting Rekenkamercommissie BEL.

In dit jaarverslag legt de Rekenkamer BEL verantwoording af over het onderzoek en de activiteiten die zij in 2019 heeft uitgevoerd en de baten en lasten in dat jaar.

De Rekenkamer BEL heeft een onafhankelijke positie binnen de BEL-gemeenten, zowel naar gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie als naar burgers, bedrijven en instellingen. Het onderzoek van de rekenkamer richt zich op de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het beleid van de BEL-gemeenten. De conclusies en aanbevelingen van rekenkameronderzoek zijn in de eerste plaats gericht aan de raden, maar kunnen ook worden geadresseerd aan de colleges van B en W. De rekenkamer beoogt met haar onderzoek een bijdrage te leveren aan een goed bestuur in de BEL-gemeenten en het vertrouwen van de burger in dat bestuur.

2 Samenstelling Rekenkamer BEL

De Rekenkamer BEL bestaat uit drie externe leden:

- drs. R.C.M. (Karin) Stadhouders (voorzitter);
- drs. E.J.M. (Etienne) Lemmens (penningmeester);
- dr. J.J. (Tineke) de Jonge (lid).

De overige functies van de rekenkamerleden staan vermeld in bijlage A van dit jaarverslag.

Het secretariaat van de rekenkamer wordt gevoerd door [Janny Schreiber](#).

De drie plaatsvervangend voorzitters van de gemeenteraden vormen het bestuur van de Stichting Rekenkamercommissie BEL. Dit bestuur bestaat uit de volgende personen:

- mw. G.R. Kukupessy-Rokebrand (Blaricum);
- dhr. E.M. van IJken (Eemnes);
- mw. J. Timmerman-Hamers (Laren).

3 Onderzoek in 2019

Het onderzoek "**Toegang Wmo en Jeugdwet: de toegang tot zorg en voorzieningen in de EL-gemeenten**" is begin 2018 gestart en in de eerste helft van 2019 afgerond. Voor dit onderzoek heeft de rekenkamer - bij wijze van pilot - een inwoner aangezocht om als burgeradviseur deel te nemen.

De doorlooptijd van het onderzoek was relatief lang, doordat beduidend meer tijd nodig was om de benodigde informatie te verzamelen dan vooraf was voorzien. Het rapport is op 4 juli 2019 openbaar gemaakt en tijdens een bijeenkomst gepresenteerd door de onderzoeker, gevolgd door een toelichting door de rekenkamer. Voor deze bijeenkomst waren de raadsleden en collegeleden van de BEL-gemeenten, de directie van de BEL

Combinatie, bij het onderzoek betrokken ambtenaren, de pers en overige belangstellenden uitgenodigd.

In 2019 heeft de rekenkamer het onderzoek "**Besluitvorming Hart van Laren**" uitgevoerd. Dit onderzoek is 28 november 2018 van start gegaan en het tweede in een serie van drie onderzoeken, één per gemeente, naar de informatiepositie van de raad in een besluitvormingsproces. Het rekenkamerrapport wordt begin 2020 aangeboden aan de gemeenteraad van Laren en - ter kennisname aan - de raden van Blaricum en Eemnes.

Op 18 april 2019 is het onderzoek "**Inzicht in de energietransitie binnen de BEL-gemeenten**" gestart. Eind 2019 is de rapportage voor ambtelijk wederhoor aan de directie gezonden. In het voorjaar van 2020 verwacht de rekenkamer dit onderzoek af te ronden.

De Rekenkamer BEL is aangehaakt bij het onderzoek van de NVRR rondom de **Rechten van de gehandicapte mens**. Rekenkamer(commissie)s van in totaal 47 gemeenten hebben meegedaan aan het onderzoek. De NVRR heeft de onderzoeksresultaten verwerkt in een rapportage voor elk van deze gemeenten en in een overkoepelend rapport. De Rekenkamer BEL heeft dit overkoepelende rapport op 31 oktober 2019, vergezeld van een rekenkamerbrief, toegezonden aan de drie gemeenteraden, met per gemeente tevens het gemeente-specifieke rapport

Tot slot is de Rekenkamer BEL in 2019 gestart met een inventarisatie van rekenkameronderzoeken naar de sturing en controle op verbonden partijen.

Hierna volgt van elk van de hiervoor genoemde onderzoeken een korte samenvatting.

"Toegang Wmo en Jeugdwet: de toegang tot zorg en voorzieningen in de BEL-gemeenten"

Tijdens een ronde langs alle raadsfracties in de drie BEL-gemeenten in 2017, kwam de vraag naar voren hoe de toegang tot zorg en ondersteuning, op grond van de Wmo en Jeugdwet, in beleid en praktijk functioneert. De rekenkamer vindt het belangrijk dat de raadsleden van de drie BEL-gemeenten hier meer inzicht in krijgen. Het onderzoek is beperkt tot het beleid en de organisatie van de toegang. De rekenkamer heeft daarbij de ervaringen van professionals en inwoners meegenomen. Het onderzoek is eind maart 2018 van start gegaan.

De onderzoeksvragen voor het onderzoek waren:

- Hoe is de toegang tot de Wmo en de Jeugdwet geregeld?
- Hoe ervaren inwoners en professionals de toegang tot de Wmo en de Jeugdwet?
Welke aanbevelingen op het gebied van de toegang vloeien voort uit dit onderzoek?

Het onderzoek heeft geleid tot een aantal verbeterpunten, die verwoord zijn in aanbevelingen aan de raad over 1) de samenwerking tussen de bij de Wmo en jeugdzorg betrokken organisaties, 2) de inzet op het ontwikkelen van en aansluiten bij preventief, voorliggend aanbod, 3) de informatievoorziening over de doorlooptijd van meldingen, 4) duidelijkere informatievoorziening richting inwoners en 5) de verwerving van inzicht in de resultaten van ingezette ondersteuning. Daarnaast heeft de rekenkamer twee

aanbevelingen aan het college gedaan, die aansluiten bij de aanbevelingen aan de raden over samenwerking en resultaatsturing.

De aanbevelingen van de rekenkamer zijn door de raden van de drie gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren overgenomen in hun gemeenteraadsvergaderingen van respectievelijk 24 september 2019; 23 september 2019 en 25 september 2019.

"Informatiepositie van de raad in besluitvormingsprocessen"

Casus "Besluitvorming Hart van Laren"

Als tweede casus en vervolg op de Blaricumse casus BVV'31 is op 28 november 2018 het onderzoek "Besluitvorming Hart van Laren" van start gegaan. Het onderzoek richt zich op het project "Hart van Laren", dat in 2012 uitmondde in het beheer en de exploitatie van de twee gebouwen cultuurhuis Brinkhuis en muziekcentrum Schering & Inslag door beheerstichting Hart van Laren.

Voor deze casus heeft de rekenkamer de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- Hoe is het besluitvormingsproces rondom Hart van Laren verlopen en hoe verhoudt zich dit tot de gemeentelijke beleidskaders?
- Welke positie had de raad binnen dit besluitvormingsproces en in welke mate is dit in lijn met de wet- en regelgeving en de gemeentelijke beleidskaders op dit vlak?

Dit onderzoek bevond zich eind 2019 in de fase van hoor en wederhoor. Het rapport zal begin 2020 aan de raad van Laren worden aangeboden.

"Inzicht in de energietransitie binnen de BEL-gemeenten"

Het onderzoek "Inzicht in de energietransitie binnen de BEL-gemeenten" is op 18 april 2019 van start gegaan, met de overhandiging van de startnotitie aan de betrokken portefeuillehouders, een directielid van de BEL Combinatie en een aantal betrokken ambtenaren.

Voor dit onderzoek heeft de rekenkamer de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

1. Hoe effectief is het energietransitiebeleid van de BEL-gemeenten voor wat betreft:
 - a. het halen van doelstellingen?
 - b. de mate waarin verschillende maatschappelijke geledingen - zoals inwoners, bedrijven, gemeente - verzekerd zijn van toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie?
 - c. de mate waarin verschillende maatschappelijke geledingen - zoals inwoners, bedrijven, gemeente - (kunnen) bijdragen aan de CO2-reductie?
2. Hoe doelmatig is het energietransitiebeleid van de BEL-gemeenten voor wat betreft inzet van mensen, middelen en gebruikte instrumenten?
3. Welke risico's signaleren de gemeenten voor het welslagen van de transitie (denk bijvoorbeeld aan externe factoren, draagvlak bij inwoners en bedrijven, dichtdraaien gaskraan)?
4. Welke maatregelen treffen de gemeenten om tegen te gaan dat de risico's zich voordoen en houden ze hierbij ook rekening met de nu bekende risico's vanwege de klimaatverandering?
5. Wordt de raad van elke gemeente voldoende geïnformeerd om te kunnen controleren of de sturing aan de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de energietransitie toereikend is?
6. Tot welke conclusies en aanbevelingen leiden de antwoorden op bovenstaande vragen?

Eind 2019 bevond het onderzoek zich in de fase van ambtelijk wederhoor. In het voorjaar van 2020 verwacht de rekenkamer dit onderzoek af te ronden.

Beleidsscan VN-verdrag handicap

De Rekenkamer BEL is aangehaakt bij het onderzoek van de NVRR rondom de rechten van de gehandicapte mens. Gemeenten moeten de rechten van gehandicapten behartigen op grond van het VN-verdrag Handicap. De NVRR heeft dit onderzoek samen met het College voor de rechten van de mens uitgevoerd. Uit het onderzoek is gebleken dat alle drie de BEL-gemeenten behoren tot de 20 van de 47 in het onderzoek betrokken gemeenten die nog een verbeterslag moeten maken in hun aandacht voor deze doelgroep, in het bijzonder wat betreft hun beleid in het sociaal domein.

De Rekenkamer BEL heeft in een rekenkamerbrief de gemeenteraden van de BEL-gemeenten aangeraden om vaart te maken met de verdere implementatie van het VN-verdrag handicap en de ontwikkeling van inclusiviteitsbeleid voor de doelgroepen uit dat verdrag. De rekenkamer raadt daarbij in het bijzonder aan om aandacht te besteden aan de positie van gehandicapte vrouwen, omdat die in een dubbele achterstandspositie verkeren, en aan de positie van kinderen.

Rekenkamerbrief Verbonden Partijen

De Rekenkamer BEL is in het najaar 2019 een onderzoek gestart naar verbonden partijen. De onderzoeksvraag luidt: welke relevante leerpunten komen naar voren uit rekenkameronderzoeken naar verbonden partijen elders en – kijkend naar de huidige praktijk in Blaricum, Eemnes en Laren - welke aanbevelingen zijn daaruit af te leiden? Naar verwachting is deze rekenkamerbrief eind eerste kwartaal 2020 gereed.

4 Evaluatie en communicatie

Raadsleden hebben vanaf 2019 een kwartier voorafgaand aan de vergadering van de rekenkamer de mogelijkheid in te spreken. Dit dient uiterlijk een werkdag van te voren bij het secretariaat gemeld te worden. Hiervan heeft één fractie gebruik gemaakt in 2019. Raadsleden worden hierbij uitgenodigd van deze inspreekmogelijkheid gebruik te maken.

De rekenkamer voert na ieder onderzoek een interne evaluatie uit. Ook evalueert zij vanaf 2019 jaarlijks de doorwerking van rekenkameronderzoeken. In de oplegger bij het jaarverslag vermeldt de rekenkamer hoeveel aanbevelingen uit de onderzoeken die in 2018 en 2019 zijn afgerond, zijn overgenomen, uitgevoerd of nog open staan.

Bij de presentatie van een onderzoeksrapport aan raadsleden, colleges en medewerkers van de BEL Combinatie, worden ook de pers en belangstellenden uitgenodigd. Een dergelijke bijeenkomst heeft op 4 Juli 2019 plaatsgevonden over het onderzoek "Toegang Wmo en Jeugdwet: de toegang tot zorg en voorzieningen in de BEL-gemeenten".

Meer informatie van en over de Rekenkamer BEL is te vinden op de websites van de drie gemeenten, op de eigen pagina van de rekenkamer. Contact opnemen met en vragen stellen aan de rekenkamer kan via het secretariaat van de rekenkamer:

rekenkamer@belcombinatie.nl.

5 Kwaliteitsdocument

In 2017 heeft de Rekenkamer BEL een kwaliteitsdocument opgesteld. Het kwaliteitsdocument maakt de missie, visie en werkwijze van de rekenkamer transparant en beschrijft de procedures, werkwijzen van de rekenkamer en de kwaliteitseisen die de rekenkamer stelt aan onderzoek en de rapportage daarover. Het kwaliteitsdocument gaat onder meer in op de verschillende soorten onderzoek, de formele gang van zaken en op afzonderlijke aspecten zoals: vooronderzoek, startdocument, aanbesteding, kwaliteitseisen rapportages, aanbevelingen, publicatie, doorwerking en integriteit. Het kwaliteitsdocument functioneert tevens als richtlijn voor onderzoekers die werken in opdracht van de rekenkamer. Het kwaliteitsdocument is een levend document dat jaarlijks waar nodig wordt geüpdatet. Het document is te vinden op de webpagina van de Rekenkamer BEL.

6 Jaarrekening 2019

De Rekenkamer BEL beschikt over een eigen budget dat de drie gemeenten beschikbaar stellen. In 2019 bedroeg dit budget € 17.000,- per gemeente.¹

De kosten en inkomsten in 2019 zijn als volgt verdeeld:

		Kosten	Inkomsten
1	Balans 2018		9.513
2	Bijdragen 3 gemeenten		51.000
3	Onderzoeken	27.466	
4	Honorering leden	25.508	
5	Diverse kosten	593	
6	Reservering 2020	6.946	
	Totaal	60.513	60.513

Aan de inkomstenkant staat naast de bijdragen van de gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren de balans van 2018 van €9.513, bestaande uit de reservering van onderzoeken voor 2019 minus de correctie uit de jaarrekening 2016 (zie het jaarplan 2020).

Aan het uitvoeren van de onderzoeken is €27.466 besteed (zie §3). Afgerond is het onderzoek naar het sociaal domein (inclusief de kosten voor de burgeradviseur). Voor het onderzoek naar het beleid met betrekking tot het VN-verdrag Handicap is kosteloos meegelift met het Doe-mee-onderzoek van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers (NVRK). De onderzoeken naar de 'Energietransitie', 'Informatiepositie gemeenteraad: casus Hart van Laren' en 'Verbonden Partijen' lopen in 2020 door. Daarvoor is naast het regulier budget een reservering van €6.946 beschikbaar. Zie het Jaarplan 2020 voor de overige geplande onderzoeken.

De honorering van de leden bedroeg in 2019 € 25.508 conform wat is vastgelegd in de verordening op de rekenkamercommissies BEL-gemeenten. Diverse kosten bedroegen € 593. voor onder andere lidmaatschap van de NVRK en kosten voor een heidag.

¹ In 2019 hebben de raden de bijdrage vanuit de gemeenten vanaf 2020 teruggebracht naar het oorspronkelijke niveau zoals vastgesteld in de Samenwerkingsovereenkomst van de Rekenkamercommissie BEL van 15 november 2006, namelijk € 22.000,- per gemeente.

Bijlage A: Overige functies leden Rekenkamer BEL

Karin Stadhouders (voorzitter)

- ⤴ Onderzoeker bij Centre for Global Heritage and Development, Universiteit Leiden;
- ⤴ Eigenaar Stadhouders onderzoek, tekst en advies (activiteiten in publieke sector / openbaar bestuur);
- ⤴ Eigenaar Verhalen van Stad en Land (onderzoek, publicatie en advies over cultuurhistorie, erfgoed en landschap);
- ⤴ Voorzitter stichting Vrienden van Abrona, Zeist.

Etienne Lemmens (penningmeester)

- ⤴ Venoot Prae Advies en onderzoek B.V., sociale zekerheid en arbeidsmarktvraagstukken;
- ⤴ Venoot BB35 Advies en onderzoek B.V., sociale zekerheid en arbeidsmarktvraagstukken;
- ⤴ Voorzitter Rekenkamercommissies Brunssum en Landgraaf;
- ⤴ Lid Rekenkamercommissie Son & Breugel;
- ⤴ Plaatsvervangend voorzitter Rekenkamer Heerlen;
- ⤴ Secretaris Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVERR);
- ⤴ Secretaris Stichting Orbis, sociale zekerheid en arbeidsmarktvraagstukken;
- ⤴ Lid sectorbestuur FNV Zelfstandigen.

Tineke de Jonge (lid)

- ⤴ Strategisch adviseur CIO UWV;
- ⤴ Secretaris Verantwoordingsorgaan Pensioenfonds UWV;
- ⤴ Gastonderzoeker Erasmus Happiness Economics Research Organisation, Erasmus Universiteit Rotterdam.

[<Klik hier om terug naar boven te gaan>](#)